

██████████, a ██████████, (ďalej len „sťažovatelia“), zastúpených Advokátskou kanceláriou Ivan Syrový, s. r. o., Kadnárova 83, Bratislava, v mene ktorej koná advokát JUDr. Ivan Syrový, PhD., ktorou namietajú porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 17 Co 942/2015 z 18. novembra 2015 (ďalej aj „napadnutý rozsudok krajského súdu“).

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že ██████████, právny predchodca sťažovateľov, v procesnom postavení žalobcu podal 9. novembra 2000 Okresnému súdu Považská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) žalobu proti žalovanej Slovenskej republike, v mene ktorej koná Obvodný úrad Trenčín, žalovaným Lesom Slovenskej republiky š. p., žalovanej obci ██████████, žalovanému Trenčianskemu samosprávnemu kraju a žalovanému Slovenskému pozemkovému fondu o určenie, že jeho matka ██████████ bola vlastníčkou v žalobe špecifikovaných nehnuteľností k 1. októbru 1948, 28. máju 1958 a 2. júlu 1958 na tom skutkovom základe, že nehnuteľnosti mali prejsť do vlastníctva jeho matky zánikom Slovenskej účastinárskej spoločnosti pre využitkovanie dreva v ██████████ (ďalej len „účastinárska spoločnosť“) 1. októbra 1948 na základe uznesenia valného zhromaždenia spoločnosti z 15. septembra 1948 o vstupe spoločnosti do likvidácie k 1. októbru 1948 podľa vtedy platného Obchodného zákonníka. Štyrmi rozhodnutiami Odboru poľného hospodárstva a lesného hospodárstva rady ONV Považská Bystrica vydanými pre jednotlivé katastrálne územia (██████████) z 28. mája 1958 a 2. júla 1958 č. k. Pôd. 978/57-EB boli nehnuteľnosti v nich uvedené matke právneho predchodcu sťažovateľov odňaté podľa zákona č. 142/1947 Zb. o revízii prvej pozemkovej reformy v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 142/1947 Zb.“). Naliehavý právny záujem o toto určenie žalobca (právny predchodca sťažovateľov) zdôvodnil potrebou preukázania vlastníckeho práva jeho matky ako podmienky úspešnosti ním uplatneného reštitučného nároku podľa zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov.

O žalobe rozhodol okresný súd rozsudkom sp. zn. 4 C 03/2000 z 8. marca 2007 (ďalej aj „rozsudok okresného súdu z 8. marca 2007“) tak, že ju zamietol. Na základe odvolania právneho predchodcu sťažovateľov krajský súd rozsudkom sp. zn. 17 Co 160/2007 z 20. novembra 2007 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil a súčasne pripustil dovolanie k otázke, či k prechodu predmetných nehnuteľností na Československý štát podľa zákona č. 142/1947 Zb. mohlo dôjsť v období do 1. októbra 1948 i bez zápisu do pozemkovej knihy.

Proti označenému rozsudku krajského súdu podal právny predchodca sťažovateľov dovolanie. Následne 20. augusta 2008 zomrel, preto dovolací súd pokračoval v konaní s jeho právnymi nástupcami – sťažovateľmi. O dovolaní rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) rozsudkom sp. zn. 4 Cdo 180/2009 z 31. januára 2011 tak, že ho zamietol ako nedôvodné.

Rozsudok dovolacieho súdu napadli sťažovatelia sťažnosťou podanou ústavnému súdu. Ústavný súd nálezom sp. zn. IV. ÚS 294/2012 zo 7. februára 2013 vyslovil, že ich základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 180/2009 z 31. januára 2011 porušené boli, zrušil tento rozsudok a vec vrátil dovolaciemu súdu na ďalšie konanie. Následne najvyšší súd uznesením sp. zn. 4 Cdo 165/2013 z 24. júna 2015 rozsudok krajského súdu sp. zn. 17 Co 160/2007 z 20. novembra 2007 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Vo vzťahu k popísanému priebehu predmetného súdneho sporu sťažovatelia poukazujú na to, že *„predmetom tohto konania však bolo vyriešenie otázky, kedy prešlo vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam na štát, pričom bolo ustálené, že k prechodu nehnuteľností do vlastníctva štátu mohlo dôjsť do 1. októbra 1948 až vkladom vlastníckeho práva pre štát, ktorý v tom čase vykonávali súdy na návrh pozemkového úradu - v tejto časti argumentácie bolo plne vyhovené ústavným súdom sťažovateľom a toto následne rešpektovali aj všeobecné súdy.*

Vo vyššie uvedenom konaní sa ale neposudzovala druhá otázka, a to právne posúdenie toho, kto bol vlastníkom predmetných nehnuteľností v čase prechodu

vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam na štát (v roku 1958), teda či bola vlastníkom Slovenská účastinárska spoločnosť pre zužitkovanie dreva... ako právnická osoba alebo právna predchodkyňa sťažovateľov p. [REDAKOVANÉ], rod. [REDAKOVANÉ] nar. [REDAKOVANÉ]... ako fyzická osoba. Táto otázka je dôležitá z toho dôvodu, že predpokladom úspešného uplatnenia nároku v reštitučnom konaní je preukázanie, že nehnuteľnosti boli štátom odňaté fyzickej osobe a nie právnickej osobe, ktorá nemá nárok na ochranu v zmysle reštitučných zákonov.“.

Krajský súd v poradí druhým rozsudkom sp. zn. 17 Co 942/2015 z 18. novembra 2015 rozsudok súdu prvého stupňa z 8. marca 2007 potvrdil. Sťažovatelia v tejto súvislosti poukazujú na to, že krajský súd v odôvodnení svojho v poradí druhého rozhodnutia v danej veci «na rozdiel od svojho prvého rozhodnutia (v ktorom konštatoval, že vlastníctvo predmetných nehnuteľností pri zachovaní postupu podľa zákona č. 142/1947 Zb. prešlo na štát zo zákona a teda je bezvýznamné zaoberať sa okolnosťou zániku účastinnej spoločnosti) uvádza, že prvostupňový súd odôvodnil svoj zamietavý rozsudok v podstate dvoma okolnosťami:

1. Prvou okolnosťou bolo, že žalobca nepreukázal, že by vlastníctvo k predmetným nehnuteľnostiam prešlo zo subjektu uvedeného v pozemkovej knihe - účastinnej spoločnosti na [REDAKOVANÉ]. Pritom opísal okolnosti zrušenia účastinnej spoločnosti a uviedol, že zápis vlastníctva v pozemkových knihách potrebný pre vznik, zmenu a zánik vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam [REDAKOVANÉ] nesvedčí.

2. Druhou okolnosťou mala byť skutočnosť, že medzičasom už boli nehnuteľnosti odňaté účastinnej spoločnosti podľa § 1 ods. 3 Zák. č. 142/1947 Sb.

... vo svojom predchádzajúcom rozhodnutí sa zaoberal len jedným z týchto dôvodov pre zamietnutie žaloby, a to, či nehnuteľnosti v čase, ku ktorému žiadal žalobca určiť vlastnícke právo jeho právnej predchodkyne už prešli zo Slovenskej účastinárskej spoločnosti pre zužitkovanie dreva (ako vlastníka zapísané v pozemkovej knihe) na Československý štát postupom podľa Zák. č. 142/1947 Sb...

Preto sa v napadnutom rozsudku odvolací súd zaoberal prvou okolnosťou, t. j. prechodom vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam z účastinnej spoločnosti na [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], kde konštatuje: „že záver súdu prvého stupňa o tom, že žalobe o určenie

vlastníckeho práva nie je možné vyhovieť s poukazom na to, že aj keď existovali listiny týkajúce sa zrušenia predmetnej spoločnosti nebola vykonaná intabulácia, t. j. vklad vlastníckeho práva, ktorý sa pre nadobudnutie vlastníckeho práva nepochybne vyžadoval“ je v súlade s názorom NS SR vysloveným v zrušujúcom rozsudku (str.13).».

Podstata námietok sťažovateľov, ktorými odôvodňujú neprípustný zásah do ich základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu, spočíva v tom, že krajský súd podľa ich názoru:

- nesprávne vykladal zánik účastinárskej spoločnosti, keď opomenul skutočnosť, že podľa vtedy platného práva (§ 201 bod 2 zákonného článku XXXVII obchodného zákona z roku 1875) dochádza k zániku (nie zrušeniu) účastinárskej spoločnosti a až následne sa vykoná rozdelenie majetku; podľa názoru sťažovateľov *„samotné rozhodnutie valného zhromaždenia podľa vtedy platnej právnej úpravy malo konštitutívny charakter, t. j. že 1. októbra 1948 spoločnosť zanikla. Tým istým dňom došlo platne k prechodu vlastníctva k nehnuteľnostiam, ktoré k tomuto dňu vlastnila účastinárska spoločnosť, na [REDAKOVANÉ], ktorá mala najviac peňažných vkladov spoločnosti a prevzala aj všetky aktíva a pasíva spoločnosti.“*;

- nesprávne právne vyhodnotil prechod vlastníckeho práva nehnuteľného majetku z účastinárskej spoločnosti na [REDAKOVANÉ], pričom vôbec nevzal do úvahy tvrdenia sťažovateľov, ktorými vysvetľovali absenciu zápisu o prechode vlastníctva majetku v pozemkovej knihe z účastinárskej spoločnosti na [REDAKOVANÉ] ako právnu nástupkyňu po zaniknutej účastinárskej spoločnosti, ani skutočnosť, že išlo o obdobie neslobody a porušovania základných ľudských práv zo strany štátu (obdobie po februári 1948), dokonca bez dostatočného odôvodnenia;

- nezaoberal sa námietkami sťažovateľov týkajúcimi sa právneho režimu vymedzených nehnuteľností s výmerou 500 ha, zároveň aj dovolací súd uložil odvolaciemu súdu povinnosť, aby sa týmto argumentom zaoberal;

- nesprávne aplikoval ustanovenia právneho predpisu, v dôsledku čoho je napadnuté rozhodnutie arbitrárne a nepreskúmateľné.

V priamej príčinnej súvislosti s namietaným porušením základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sťažovateľa argumentujú, že v predmetnom súdnom konaní o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam došlo aj k porušeniu ich základného práva na ochranu vlastníctva garantovaného čl. 20 ods. 1 ústavy.

Na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti sa sťažovatelia domáhajú, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľov... na ochranu vlastníctva podľa čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces a práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 18. 11. 2015, sp. zn. 17 Co/942/2015 porušené bolo.

2. Rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 18. 11. 2015, sp. zn. 17 Co/942/2015 sa zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu v Trenčíne na ďalšie konanie.

3. Krajský súd v Trenčíne je povinný uhradiť sťažovateľom trovy konania.“

II.

Podľa čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané nikým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označili sťažovatelia, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. rozhodnutia I. ÚS 140/03, IV. ÚS 166/04, IV. ÚS 136/05, II. ÚS 98/06, III. ÚS 198/07, IV. ÚS 27/2010).

Ústavný súd poukazujúc na svoje ústavné postavenie ešte pred vecným posúdením argumentácie sťažovateľov považuje za potrebné zdôrazniť, že zásadne nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav, a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu

základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, III. ÚS 268/05).

II.1 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu sp. zn. 17 Co 942/2015 z 18. novembra 2015

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne... prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch...

Ústavný súd poznamenáva, že v obsahu čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru niet zásadných odlišností a preto namietané porušenie týchto práv možno posudzovať spoločne.

Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obdobne aj práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonáva (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy). Do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika

ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom, ktorý predpisuje zákon (IV. ÚS 77/02). Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci.

Súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia (napr. II. ÚS 209/04, III. ÚS 95/06, III. ÚS 206/07), t. j. na také odôvodnenie, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka konania na spravodlivý proces (m. m. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04).

Do práva na spravodlivý proces však nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov, teda za porušenie tohto základného práva nemožno považovať neúspech (nevyhovenie návrhu) v konaní pred všeobecným súdom (napr. I. ÚS 8/96, III. ÚS 197/02, III. ÚS 284/08). Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia (po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení) skutkový stav a po použití relevantných právnych noriem vo veci rozhodnú za predpokladu, že skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, teda z ústavného hľadiska neutržateľné, a že neboli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces.

V relevantnej časti odôvodnenia rozsudku sp. zn. 17 Co 942/2015 z 18. novembra 2015, ktorým bol potvrdený rozsudok okresného súdu sp. zn. 4 C 703/2000 z 8. marca 2007, uviedol krajský súd tieto právne závery:

«Vzhľadom na to, že predchádzajúci rozsudok odvolacieho súdu zo dňa 20. 11. 2007 č. k. 17 Co/160/2007-449 bol zrušený najvyšším súdom, bolo povinnosťou odvolacieho súdu opätovne preskúmať vec v zmysle ust. § 212 ods. 1 O. s. p...

Krajský súd preto opätovne preskúmal vec v zmysle cit. zákonného ustanovenia a zistil, že rozsudok okresného súdu je potrebné potvrdiť podľa § 219 ods. 1 O. s. p., pretože je vo výroku vecne správny. Rozhodol bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 214 ods. 2 O. s. p., podľa ktorého možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania odvolacieho súdu.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým sa končí konanie vo veci samej možno v zmysle ust. § 205 ods. 2 O. s. p. odôvodniť len okolnosťami uvedenými pod písm. a/ až f/ cit. zákonného ustanovenia.

V prejednávanej veci žalobcovia v podanom odvolaní proti rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 08. 03. 2007 č. k. 4 C/703/2000-403 uplatňujú dôvody na odvolanie podľa písm. d/ cit. zákonného ustanovenia (súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam) a písm. f/ (rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci).

Predtým, než sa odvolací súd bude zaoberať opodstatnenosťou takto uplatnených dôvodov na odvolanie je potrebné poukázať na podstatu odvolania žalobcu, ktorý súdu prvého stupňa vyčítal, že jeho pozornosti zrejme uniklo, že toto konanie nebolo konaním o určení vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, pričom v prípade úspechu žalobcu by právoplatné rozhodnutie nebolo záznamovou listinou na zápis vlastníckeho práva do katastra. Zdôraznil, že účelom podania návrhu na súd bolo iba vyriešenie predbežnej otázky, kto bol vlastníkom nehnuteľnosti ku dňu 01. 10. 1948, t. j. po zániku účastinárskej spoločnosti, resp. k 28. 05. 1958 a 02. 07. 1958, t. j. v čase, keď tieto prešli na štát v dôsledku ich odňatia bez náhrady postupom podľa Zák. č. 142/1947 Sb. o revízii prvej pozemkovej reformy, pričom v prípade úspechu žalobcov by ďalšie riešenie a skúmanie podmienok reštitučného nároku spadalo do výlučnej pôsobnosti správneho orgánu, ktorý konal o povolení obnovy konania.

Pri rozhodovaní o veci samej je preto nevyhnutné vychádzať zo skutočnosti, že návrh na začatie konania podal právny predchodca navrhovateľov 09. 11. 2000 na Okresnom súde v Považskej Bystrici s poukazom na to, že uplatnili svoje reštitučné nároky na Okresnom úrade - odbor PPLH v Považskej Bystrici, ktorý ich nároky neuspokojil s poukazom na to, že žalobcovia, resp. ich právna predchodkyňa nespĺňala predpoklady Zák. č. 229/91 Zb. najmä § 4 a nasl. cit. zákona, keď uplatňuje reštitučné nároky

na nehnuteľnosti, ktoré sú v pozemkovej knihe zapísané na vlastníka „Slovenská spoločnosť pre spracovanie dreva v [REDAKOVANÉ]“ a odňaté boli tejto spoločnosti.

Krajský úrad v Trenčíne, ktorý konal o reštitučnom nároku právnej predchodkyne žalobcov listom zo dňa 23. 10. 2000 oznámil právnenému predchodcovi žalobcov, že podľa obyčajového práva, platného na území Slovenska do 31. 12. 1950 vlastnícke právo k nehnuteľnostiam sa nadobúdalo až zápisom do pozemkovej knihy, ktorému predchádzalo konanie pred knihovým súdom o povolenie vkladu vlastníckeho práva, ktorý zápis bol obligatórny. Pokiaľ predkladajú doklady, tieto sú len nepriame a podporné, ktoré správny orgán v reštitučnom konaní nemôže uznať za preukázanie vlastníctva, a preto v záujme zistenia objektívnej pravdy doporučili, aby podali žalobu o určenie vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam p. [REDAKOVANÉ] v čase jeho prechodu na štát podľa Zák. č. 142/1947 Sb. na príslušný okresný súd, a to podľa § 80 písm. c/ O. s. p., pretože súdy majú v rámci svojich právomocí oveľa širšie možnosti a prostriedky posudzovania, či tu vlastníctvo bolo alebo nie, na rozdiel od správneho orgánu rozhodujúceho podľa správneho poriadku. V závere uviedol, že pokiaľ by okresný súd rozsudkom uznal právnu predchodkyňu žalobcu v čase prechodu majetku na štát za vlastníčku, bol by krajský úrad Odbor PPLH v Trenčíne v ďalšom odvolacom konaní názorom súdu viazaný ako vyriešené predbežnej otázke v zmysle § 40 Správneho poriadku. Pokiaľ túto možnosť sa rozhodnú využiť a predložia citovanému orgánu do 15 dní od doručenia fotokópiu podania s potvrdením prijmu na súde, odvolací orgán rozhodnutím preruší konanie v zmysle § 29 ods. 1 Správneho poriadku až do doby rozhodnutia súdu.

Povinnosťou súdu preto (a k tomu aj smerovala žaloba) bolo rozhodnúť, či právna predchodkyňa žalobcov bola v čase, kedy jej boli odňaté nehnuteľnosti štátom vlastníčkou týchto nehnuteľností, ktorá skutočnosť aj opodstatnila preukázanie naliehavého právneho záujmu v zmysle ust. § 80 písm. c/ O. s. p. na takto žiadanom určení.

Z odôvodnenia prvostupňového rozsudku pritom vyplýva, že súd prvého stupňa svoj zamietavý rozsudok odôvodnil v podstate dvomi okolnosťami, pre ktoré nebolo možné vyhovieť žalobe o určenie vlastníctva.

Prvou okolnosťou bolo, že žalobca nepreukázal, že by vlastníctvo k predmetným nehnuteľnostiam prešlo zo subjektu, ktorý je uvedený v pozemkovej knihe ako vlastníčik predmetných nehnuteľností, a to „Slovenskej účastinnej spoločnosti pre zužitkovanie dreva“

a ktorému boli nehnuteľnosti odňaté. Svoje rozhodnutie o tejto otázke odôvodnil v podstate popisom okolností, ktoré nasledovali od zrušenia predmetnej spoločnosti a od jej vstupu do likvidácie ku dňu 01. 10. 1948. Uviedol, že dňa 30. 09. 1948 bol zo strany spoločnosti doručený Krajskému súdu v Trenčíne návrh na nariadenie likvidácie spoločnosti, ktorú súd nariadil ku dňu 01. 10. 1948 uznesením zo dňa 02. 10. 1948. Spoločnosť naďalej existovala, zamestnávala ľudí, čo vyplynulo aj z výmeru Krajského národného výboru v Žiline, Referátu vnútorného obchodu a výživy zo dňa 06. 09. 1949, kde sa uvádza, že v podniku Slovenskej účastinnej spoločnosti pre zužitkovanie dreva v likvidácii, spr. Veľkostatku [REDAKOVANÉ] boli priznané pre zamestnancov vykonávajúcich fyzicky ťažkú prácu deväť kusov dodatkových lístkov pre 54 zásobovacie obdobie. Likvidátori spoločnosti dňa 10. 11. 1949 zaslali Krajskému súdu v Trenčíne správu o výsledku likvidácie so žiadosťou o výmaz spoločnosti z obchodného registra. Vyslovil názor, že v spise sa nenachádza rozhodnutie súdu o samotnom výmaze účastinnej spoločnosti zo zoznamu firiem a nebol preukázaný žiadny právny úkon, z ktorého by bolo zrejmé, aký majetok prešiel zo spoločnosti na [REDAKOVANÉ], a preto navrhovateľ neunesol dôkazné bremeno o tom, že vlastníčkou predmetných nehnuteľností bola práve [REDAKOVANÉ]. Nepovažoval za naplnené ani ustanovenie Obchodného zákonníka z r. 1875, podľa ktorých mal majetok zaniknutej spoločnosti prejsť ku dňu 01. 10. 1948 priamo na jej právneho nástupcu, teda matku navrhovateľa. Nemal pritom za preukázané, že by matka navrhovateľa bola jediným účastinárom spoločnosti a poukázal na pozemnoknižný poriadok z r. 1885, ktorý sa na území SR uplatňoval do 31. 12. 1950, podľa ktorého bol k vzniku, zmene a zániku vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam nevyhnutný zápis vlastníctva do pozemkovej knihy v podobe vkladu, resp. záznamu, ktorý mal konštitutívne účinky, avšak takýto zápis predložený v pozemkových knihách právnej predchodkyne navrhovateľa nesvedčí.

Druhým dôvodom, pre ktorý nepovažoval súd prvého stupňa opodstatnenú žalobu o určenie vlastníckeho práva bola tá skutočnosť, že medzičasom už boli nehnuteľnosti odňaté účastinnej spoločnosti podľa § 1 ods. 3 Zák. č. 142/1947 Sb..

Odvolačí súd v predchádzajúcom rozhodnutí sa zaoberal len jedným z týchto dôvodov pre zamietnutie žaloby, a to, či nehnuteľnosti v čase, ku ktorému žiadal žalobca určiť vlastnícke právo jeho právnej predchodkyne už prešli zo Slovenskej účastinnej

spoločnosti pre zužitkovanie dreva (ako vlastníka zapísané v pozemkovej knihe) na Československý štát postupom podľa Zák. č. 142/1947 Sb..

V konaní, ktoré nasleduje po rozhodnutí najvyššieho súdu, a teda vychádzajúc z nálezu ústavného súdu, ktorým bol zrušený rozsudok Najvyššieho súdu SR navrhovateľa 4 Cdo/180/2009 z 31. 01. 2011 treba mať za to, že dôvod, pre ktorý podľa názoru krajského súdu už nehnuteľnosti v čase rozhodnom podľa žaloby nepatrili právnej predchodkyňi žalobcu z toho dôvodu, že boli medzitým odňaté štátom, je treba jednoznačne považovať za nesprávny.

V súvislosti s preskúmaním pôvodného rozsudku súdu prvého stupňa v novom odvolacom konaní sa preto odvolací súd zaoberal ďalším dôvodom, pre ktorý súd prvého stupňa žalobu o určenie vlastníckeho práva zamietol, a to, či bol v konaní preukázaný prechod zo Slovenskej účastinnej spoločnosti pre spracovanie dreva v [REDAKOVANÉ], zapísaného v pozemkovej knihe, na právnu predchodkyňu žalobcov.

Predovšetkým v danom konaní súd nerozhodoval o možnostiach a predpokladoch vydania nehnuteľnosti podľa Zák. č. 229/1991 Zb. a nevyplýva to ani z odôvodnenia napadnutého prvostupňového rozsudku. V závere odôvodnenia napadnutého rozsudku súd prvého stupňa poukazuje na to, že zápis vlastníckeho práva v pozemkovej knihe v prospech právnej predchodkyne žalobcu je zrejmy len z novovytvorenej pozemkovej vložky č. [REDAKOVANÉ] k. ú. [REDAKOVANÉ], kde boli na meno navrhovateľovej matky zapísané určité parcely, ktoré však preukázateľne predala iným osobám. Aj žalobcovia v odvolaní zdôrazňujú intabulačný princíp, ktorý je predpokladom nadobudnutia vlastníckeho práva.

Žalobca v odvolaní poukazuje na príslušné ustanovenia Obchodného zákonníka (Zák. č. XXXVII/1875), podľa ktorého účastinná spoločnosť zaniká následkom uznesenia valného zhromaždenia. Ak zanikne spoločnosť okrem prípadov konkurzu je povinná to oznámiť príslušnej zápisu do príslušného zoznamu k uverejneniu. Zároveň je tam uverejnené v § 202, že majetok zaniknutej spoločnosti sa rozdelí po uhradení dlhov medzi účastinárov v pomere ich účastí. Skutočné rozdelenie však nemôže byť prevedené pred uplynutím šesť mesiacov od tretieho uverejnenia oznamu. Zdôraznil, že dňa 15. 09. 1948 valné zhromaždenie rozhodlo o likvidácii spoločnosti podľa § 201 ods. 2 Zák. č. XXXVII/1875, pričom prejav vôle účastinárov je potrebné vykladať v zmysle vtedy platnej právnej úpravy, podľa ktorej likvidácia spoločnosti sa mohla vykonať až po zániku

spoločnosti (§ 202 ods. 2 cit. zákona). Poukázal na to, že samotné rozhodnutie valného zhromaždenia malo konštitutívny charakter, tzn., že dňom 01. 10. 1948 spoločnosť zanikla. Výmaz z firemného registra mal iba deklaratórny význam. Znamená to, že dňom 01. 10. 1948 spoločnosť zanikla následkom uznesenia valného zhromaždenia a bola odhlasovaná jej likvidácia. Právnym následkom zániku je, že aktíva a pasíva prechádzajú dňom zániku na účastinárov, ktorí si vporiadajú záväzky. Zo samotnej zápisnice z valného zhromaždenia pritom vyplýva podstatná skutočnosť, že týmto dňom došlo platne k prechodu vlastníctva k nehnuteľnostiam, ktoré k tomuto dňu vlastnila účastinárska spoločnosť na [REDAKOVANÉ], ktorá mala najviac peňažných vkladov spoločnosti a prevzala aj všetky aktíva a pasíva (§ 204 cit. zákona). Tým došlo k vporiadaniu medzi účastinármi.

Samotný odvolateľ uvádza, že prechod vlastníctva na [REDAKOVANÉ] titulom rozhodnutia valného zhromaždenia bol vzhľadom na vyššie uvedené platný a k účinnosti bol potrebný podľa vtedy platnej právnej úpravy zápis do pozemkovej knihy.

Že tomu tak bolo, vyplýva jednoznačne z rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Cdo/165/2013 zo dňa 24. 06. 2015, kde najvyšší súd poukázal na str. 9 na všeobecnú právnu úpravu nadobudnutia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, a to Zák. č. 941/1811 - Všeobecný občiansky zákonník, podľa § 423 v preskúvanom období sa vlastnícke právo k veciam, ktoré už mali vlastníka nadobúdalo tak, že sa právne previedli od vlastníka na inú osobu (§ 423 VOZ). Právny dôvodom takéhoto nadobudnutia bola zmluva, dedenie, súdne rozhodnutie alebo nariadenie vyplývajúce zo zákona (§ 424 VOZ). Samotný právny dôvod však nezakladal vlastníctvo k veciam, čo sa stalo len vkladom do verejných kníh.

Záver súdu prvého stupňa o tom, že žalobe o určenie vlastníckeho práva nie je možné vyhovieť s poukazom na to, že aj keď existovali listiny týkajúce sa zrušenia predmetnej účastinnej spoločnosti nebola vykonaná intabulácia, t. j. vklad vlastníckeho práva, ktorý sa pre nadobudnutie vlastníckeho práva nepochybne vyžadoval. Takýto záver je v súlade s názorom Najvyššieho súdu SR, ktorý bol vyslovený v zrušujúcom rozsudku, a podľa ktorého na prevod vlastníctva nehnuteľných vecí sa vyžadovala intabulácia (vklad), čo znamenalo, že nadobúdacie konanie muselo byť v zmysle ust. § 431 Všeobecného občianskeho zákonníka zapísané vo verejných knihách a až vkladom vlastníckeho práva k nehnuteľnosti nadobudol nový vlastníak vlastníctvo.

S takýmto právnym názorom sa v podstate zhoduje právny predchodca žalobcov, ktorý v odvolaní uvádza, že prechod vlastníctva predmetných nehnuteľností bol na [REDAKOVANÉ] titulom rozhodnutia valného zhromaždenia platný, avšak k jeho účinnosti bol potrebný podľa vtedy platnej právnej úpravy zápis do pozemkovej knihy. Nedostatok takéhoto zápisu odôvodňuje svojim právnym názorom, podľa ktorého dňom 01. 01. 1951, t. j. nadobudnutím účinnosti Zák. č. 141/1950 Zb. už prestal platiť princíp konštitutívnosti zápisu do pozemkovej knihy a zápis nadobudol deklaratórnu povahu, čo znamenalo, že týmto dňom platný prechod účastinárskej spoločnosti na [REDAKOVANÉ] zo dňa 01. 10. 1948 nadobudol účinnosť aj bez intabulácie. Právne argumentuje ustanovením § 562, podľa ktorého ustanoveniami tohto zákona sa spravujú, pokiaľ nie je ďalej ustanovené inak i právne pomery vzniknuté pred 01. 01. 1951; do tohto dňa sa tieto právne pomery spravujú skorším právom, ďalej ust. § 563 ods. 2, podľa ktorého spoločnosti zriadené podľa skoršieho obchodného práva, pokiaľ o nich neboli ustanovenia v iných predpisoch a spoločnosti podľa Všeobecného občianskeho zákonníka zanikajú dňom 01. 01. 1951; majetkové usporiadania sa spravujú skorším právom.

Z vyššie citovaných zákonných ustanovení nie je možné vyvodit' a nie je to v súlade ani s doterajšou súdnou praxou, že by sa v dôsledku novej právnej úpravy hmotnoprávne účinky riadili novým právnym predpisom. Jednalo by sa tak o pravú spätnú účinnosť zákona, ktorá však týmito ustanoveniami Stredného občianskeho zákonníka, t. j. Zák. č. 141/1950 Zb. nebola vykonaná.

Samotná okolnosť, na ktorú poukazuje odvolateľ, a to že orgány, ktoré v r. 1958 vyvlastňovali predmetný nehnuteľný majetok konali s [REDAKOVANÉ] a nie so všetkými likvidátormi a upovedomovali ju o všetkých svojich rozhodnutiach a uzneseniach nie je takou okolnosťou, ktorá by mohla byť dôvodom pre konštatovanie nadobudnutia vlastníckeho práva za situácie, keď nedošlo ku vkladu vlastníckeho práva do pozemkovej knihy vyžadovaného v ustanovení § 431 vtedy platného Všeobecného občianskeho zákonníka.

Vzhľadom na tieto skutočnosti je nevyhnutné konštatovať, že súd prvého stupňa správne posúdil otázku prechodu vlastníckeho práva zo Slovenskej účastinnej spoločnosti pre spracovanie dreva, ktorá bola v rozhodnom čase zapísaná ako vlastník týchto

nehnutelností na právnu predchodkyňu žalobcov, a preto dôvod na odvolanie podľa § 205 ods. 2 písm. f/ O. s. p. nebol uplatnený opodstatnene.

Podstata odvolacieho dôvodu podľa § 205 ods. 2 písm. d/ spočíva predovšetkým v nesprávnom postupe súdu prvého stupňa pri hodnotení výsledkov dokazovania. Dôsledkom toho je, že súd berie do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov nevyplývajú, alebo neboli účastníkmi prednesené, prípadne, že neprihliada na skutočnosti, ktoré boli preukázané alebo vyplývajú z prednesov účastníkov. Nesprávne skutkové zistenia môžu byť aj výsledkom logických rozporov pri hodnotení dôkazov s osobitným zreteľom na závažnosť, zákonnosť a pravdivosť získaných poznatkov.

V danej veci žalobcovia v odvolaní vychádzali z odlišných skutkových záverov než prvostupňový súd a robili z vykonaných dôkazov vlastné skutkové závery, týkajúce sa skutočnosti, či nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom konania boli vo vlastníctve ich právnej predchodkyne predtým ako prešli na štát.

Z vyššie uvedeného vyplývalo, že rozhodnutie o tejto otázke je otázkou právneho posúdenia, pretože skutkové zistenia neboli v konaní spochybnené.

Záver o tom, či právna predchodkyňa žalobcov bola vlastníčkou nehnuteľnosti k 01. 10. 1948 prípadne k 28. 05. 1958 a 02. 07. 1958 tak nie je otázkou hodnotenia dôkazov, ale právneho posúdenia otázky, či bolo možné pred rokom 1951 nadobudnúť vlastnícke právo k nehnuteľnosti bez zachovania tzv. intabulačného princípu, pokiaľ to osobitné predpisy výslovne neumožňovali.

Odvolací súd tak riadiac sa právnym názorom Najvyššieho súdu SR preskúmal aj ďalší tvrdý spôsob nadobudnutia vlastníctva právnu predchodkyňou žalobcov a zistil, že práve závery Najvyššieho súdu SR ako aj Ústavného súdu SR neumožňujú vyhovieť žalobe o určenie vlastníctva k nehnuteľnostiam, ktoré mala nadobudnúť právna predchodkyňa žalobcov bez toho, aby bol dodržaný postup upravený v ust. § 431 Všeobecného občianskeho zákonníka a vyjadrujúci intabulačný princíp.

Rozsudok okresného súdu bol preto opätovne odvolacím súdom potvrdený.»

Podstata námietok sťažovateľov proti napadnutému rozsudku krajského súdu spočíva v ich nesúhlase s právnym posúdením ich veci odvolacím súdom, ktorý sa stotožnil

s právnym posúdením prípadu okresným súdom, ako aj so spôsobom, akým sa krajský súd vysporiadal s odvolacou argumentáciou predloženou ich právnym predchodcom.

Ústavný súd pri preskúvaní napadnutého rozsudku krajského súdu ako odvolacieho súdu vychádzal zo svojho ustáleného právneho názoru, podľa ktorého odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09), pretože prvostupňové a odvolacie konanie tvoria z hľadiska predmetu konania jeden celok. Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (tak prvostupňového, ako aj odvolacieho a dovolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (IV. ÚS 350/09).

Vzhľadom na potvrdenie vecnej správnosti rozsudku okresného súdu, ako aj stotožnenie sa krajského súdu s právnym posúdením veci okresným súdom sa ústavný súd oboznámil aj s obsahom prvostupňového rozsudku a zistil, že odpovede krajského súdu na odvolacie námietky sťažovateľov (ich právneho predchodcu) nadväzujú na právne závery vyslovené v rozsudku okresného súdu z 8. marca 2007.

Vo vzťahu k námietkam sťažovateľov týkajúcim sa zániku účastinárskej spoločnosti a nesprávneho posúdenia otázky prechodu vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam z účastinárskej spoločnosti, ktorá bola v rozhodnom čase zapísaná ako vlastník nehnuteľností, na ich právnú predchodkyňu, ústavný súd poukazuje na závery okresného súdu, ktorý v odôvodnení svojho rozsudku ozrejmil dôvody, pre ktoré na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru o tom, že sa v ňom nepreukázal prechod vlastníckeho práva k v rozsudku okresného súdu z 8. marca 2007 uvedeným nehnuteľnostiam na [REDAKOVANÉ], právnú predchodkyňu sťažovateľov. Okresný súd vo vzťahu k tomu vo svojom rozsudku uvádza, že „v konaní bolo ďalej preukázané, že účastinná spoločnosť vstúpila ku dňu 1. 10. 1948 do likvidácie. Súd sa však nestotožnil s názorom navrhovateľa, že k tomuto dňu prestala spoločnosť existovať ako právny subjekt. Spoločnosť totiž existovala ďalej, vykonávala právne úkony smerujúce k likvidácii... Taktiež nemožno súhlasiť s tvrdením navrhovateľa, že v deň vstupu spoločnosti do likvidácie

nadobudla jej nehnuteľnosti do vlastníctva právna predchodkyňa navrhovateľa. Je síce pravda, že na mimoriadnom valnom zhromaždení dňa 15. 9. 1948 bol prednesený návrh, aby [REDAKOVANÉ] prevzala 50 ha nezabratej pôdy spoločnosti ako aj všetky aktíva, konkrétne nároku na náhradu za už zabratú pôdu proti štátu, avšak zo záveru zápisnice je zrejmé, že výsledkom valného zhromaždenia takýto úkon nebol, nakoľko došlo iba ku schváleniu vstupu do likvidácie a vymenovaniu likvidátorov. Ďalej bolo v konaní zistené, že spoločnosť podala návrh na nariadenie likvidácie dňa 30. 9. 1948, ktorú Krajský súd v Trenčíne uznesením zo dňa 2. 10. 1948 nariadil. Treba podotknúť, že týmto uznesením bola iba nariadená likvidácia, spoločnosť ním nebola vymazaná z obchodného registra. Likvidátori podali dňa 10. 11. 1949 žiadosť o výmaz spoločnosti zo zoznamu firiem obchodného registra Krajského súdu. V spise sa nenachádza rozhodnutie súdu o samotnom výmaze účastinnej spoločnosti zo zoznamu firiem. Prevod majetku účastinnej spoločnosti na [REDAKOVANÉ] sa teda mohol uskutočniť v čase od začiatku likvidácie spoločnosti do jej výmazu, ktorý v konaní preukázaný nebol. Právny úkon, z ktorého by bolo zrejmé, aký majetok prešiel zo spoločnosti na [REDAKOVANÉ] v konaní nebol predložený a navrhovateľ tak neunesol dôkazné bremeno, že vlastníčkou predmetných nehnuteľností bola [REDAKOVANÉ]. Pokiaľ sa v listinných dôkazoch spomína [REDAKOVANÉ], tak je vnímaná v pozícii zástupcu účastinnej spoločnosti, resp. v pozícii osoby oprávnenej prevziať náhradu za prevzaté pozemky. K námietke navrhovateľa, že z obsahu samotných rozhodnutí zo dňa 28. 5. 1958 a 2. 7. 1958 vyplýva, že správne orgány odníмали vlastnícke právo k nehnuteľnostiam jeho matke a nie účastinnej spoločnosti, treba uviesť, že formulácia úvodných viet týchto rozhodnutí nasvedčuje tomu, že vdova [REDAKOVANÉ] a jej deti boli chápaní ako vlastníci účastinnej spoločnosti a nie ako vlastníci revidovaného nehnuteľného majetku. Navrhovateľ poukazoval na ustanovenia obchodného zákonníka z roku 1875, podľa ktorých mal majetok zaniknutej spoločnosti prejsť ku dňu 1. 10. 1948 priamo na jej právneho nástupcu, teda matku navrhovateľa. K tomuto tvrdeniu je nutné podotknúť, že nebolo preukázané, že by matka navrhovateľa bola jediným účastinárom spoločnosti a treba poukázať na to, že podľa pozemkovoknižného poriadku z roku 1885, ktorý sa na území SR uplatňoval do 31. 12. 1950, bol k vzniku, zmene a zániku vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam nevyhnutý zápis vlastníctva do pozemkovej knihy v podobe vkladu resp. záznamu, ktorý mal konštitutívne účinky. Takýto zápis v predložených pozemkových

knihách však právnej predchodkyňi navrhovateľa nesvedčí. Výnimkou je novovytvorená pozemková vložka č. [REDACTED] k. ú. [REDACTED], kde boli na meno navrhovateľovej matky na základe rozhodnutia zo dňa 28. 5. 1958 zapísané parcely č. [REDACTED] [REDACTED] avšak tieto parcely [REDACTED] predala v roku 1959 manželom [REDACTED] a vzhľadom na túto skutočnosť nie je daný naliehavý právny záujem navrhovateľa na určení, že tieto parcely vlastnila matka navrhovateľa, nakoľko tieto parcely neprešli do vlastníctva štátu alebo právnickej osoby a z toho dôvodu sa nie je možné domôcť ich vydania podľa zák. č. 229/1991 Zb. “.

Podľa názoru ústavného súdu nemožno v konaní, ktoré nasledovalo po zrušujúcom rozhodnutí najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu (uznesenie sp. zn. 4 Cdo 165/2013 z 24. júna 2015), obísť krajským súdom uvedené dôvody o tom, že v konaní sa nepreukázal prechod vlastníckeho práva z účastinárskej spoločnosti zapísaného v pozemkovej knihe na právnu predchodkyňu sťažovateľov (pozri s. 13 napadnutého rozsudku krajského súdu, pozn.). Krajský súd pritom nadväzuje a dopĺňa právne závery okresného súdu o tom, že „*aj keď existovali listiny týkajúce sa zrušenia predmetnej účastinnej spoločnosti, nebola vykonaná intabulácia, t. j. vklad vlastníckeho práva, ktorý sa pre nadobudnutie vlastníckeho práva nepochybne vyžadoval. Takýto záver je v súlade s názorom Najvyššieho súdu SR, ktorý bol vyslovený v zrušujúcom rozsudku, a podľa ktorého na prevod vlastníctva nehnuteľných vecí sa vyžadovala intabulácia (vklad), čo znamenalo, že nadobúdacie konanie muselo byť v zmysle ust. § 431 Všeobecného občianskeho zákonníka zapísané vo verejných knihách a až vkladom vlastníckeho práva k nehnuteľnosti nadobudol nový vlastník vlastníctvo.*“.

Svojvoľný nie je podľa názoru ústavného súdu ani záver krajského súdu o tom, že z ustanovení nového právneho predpisu – stredného Občianskeho zákonníka, t. j. zákona č. 141/1950 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 141/1950 Zb.“) nemožno vyvodiť, že by sa hmotnoprávne účinky riadili novým právnym predpisom, pretože by v takomto prípade išlo o pravú spätnú účinnosť zákona. Námietky týkajúce sa tvrdenia sťažovateľov, podľa ktorého 1. januára 1951, t. j. nadobudnutím účinnosti zákona č. 141/1950 Zb. prestal platiť princíp konštitutívnosti zápisu

do pozemkovej knihy a zápis nadobudol deklaratórnu povahu (čo by znamenalo, že týmto dňom by platný prechod vlastníctva účastinárskej spoločnosti na [REDAKOVANÉ] z 1. októbra 1948 nadobudol účinnosť aj bez intabulácie), preto ústavný súd nepovažoval za spôsobilé pre záver o arbitrárnosti napadnutého rozsudku krajského súdu s priamym dosahom na sťažovateľmi označené základné právo zaručené v čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. právo zaručené čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Hoci sťažovatelia spochybňujú relevantnosť popísaných právnych záverov okresného súdu a krajského súdu pre určenie vlastníckeho práva ich právnej predchodkyne, ústavný súd považuje argumentáciu krajského súdu a okresného súdu za presvedčivú a zodpovedajúcu stabilizovanému výkladu právnych otázok podstatných v danom prípade. Skutočnosť, že krajský súd v rámci právneho posúdenia otázky, či bolo možné pred rokom 1951 nadobudnúť vlastnícke právo k nehnuteľnosti bez zachovania tzv. intabulačného princípu, pokiaľ to osobitné zákony výslovne neumožňovali, podstatnejšie nerozvinul svoje právne úvahy k otázke právneho režimu vymedzených nehnuteľností s výmerou 500 ha (ako vyplýva z obsahu rozhodnutí všeobecných súdov v danej veci, správne má byť „50 ha“, pozn.), ktoré sa ponechali účastinárskej spoločnosti a ktoré štát vykúpil podľa § 10 zákona č. 46/1948 Zb. 46/1948 Sb. o nové pozemkové reformě (trvalé úpravě vlastníctví k zemědělské a lesní půdě), a na námietku sťažovateľov tak výslovne nereagoval, ešte neznamená, že svojím rozhodnutím porušil základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Na základe stotožnenia sa s obsahom rozsudku okresného súdu totiž dal aj na túto sťažovateľmi uplatnenú námietku dostatočnú odpoveď, v ktorej boli vyvrátené ich námietky k absencii zápisu o prechode vlastníctva majetku v pozemkovej knihe z účastinárskej spoločnosti na [REDAKOVANÉ] ako právnu nástupkyňu po zaniknutej účastinárskej spoločnosti. Nesúhlas sťažovateľov s tým, ako krajský súd (a pred ním okresný súd) interpretoval dotknuté právne predpisy, však sám osebe nemôže viesť k záveru o porušení sťažovateľmi označených práv zaručených čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ napádané skutkové a právne závery nie sú svojvoľné a neudržateľné, resp. pokiaľ neboli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by popieral zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces.

Vzhľadom na právne odôvodnený záver okresného súdu a krajského súdu o nemožnosti vyhovieť žalobe o určenie vlastníctva k nehnuteľnostiam, ktoré mala nadobudnúť právna predchodkyňa sťažovateľov bez toho, aby bol dodržaný postup upravený v § 431 zákona č. 941/1811 - Všeobecného občianskeho zákonníka a vyjadrujúci intabulačný princíp, ktorý ústavný súd považuje z ústavného hľadiska za akceptovateľný a udržateľný, vylučuje, aby ústavný súd svojím rozhodnutím zasiahol do napadnutého rozsudku krajského súdu, o to viac, že v predmetnom súdnom konaní boli nepochybne zistené také skutočnosti, ktoré nadobudnutie vlastníckeho práva právnu predchodkyňou sťažovateľov uvedenými spôsobmi vylučovali.

Ústavný súd konštatuje, že odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu a právne závery v ňom obsiahnuté neobsahujú znaky arbitrárnosti. Krajský súd síce rozhodol na základe právnych záverov, s ktorým sťažovatelia nesúhlasia, ale rozhodnutie v spojení s preskúmaným rozsudkom okresného súdu dostatočne odôvodnil na základe vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ktoré ústavný súd nie je oprávnený a ani povinný nahrádzať. K tomu ústavný súd poznamenáva, že ak sa konanie pred všeobecným súdom neskončí podľa želania účastníka konania, táto okolnosť sama osebe nie je právnym základom pre vyslovenie porušenia sťažovateľmi označeného základného práva (napr. II. ÚS 54/02).

Keďže ústavný súd nezistil existenciu skutočností svedčiacich o tom, že by napadnutý rozsudok krajského súdu (s prihliadnutím na obsah rozsudku okresného súdu) bolo možné považovať za taký, ktorý popiera zmysel a podstatu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd túto časť sťažnosti pri predbežnom prerokovaní odmietol ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

II.2 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy rozsudkom krajského súdu sp. zn. 17 Co 942/2015 z 18. novembra 2015

Sťažovatelia tiež namietajú, že označeným rozhodnutím krajského súdu došlo aj k porušeniu ich základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, pričom z ich argumentácie možno vyvodiť, že k nemu malo dôjsť v priamej príčinnej súvislosti s namietaným porušením základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Keďže ústavný súd v časti II.1 tohto uznesenia dospel k záveru, že napadnutým rozsudkom krajského súdu nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a ani ich práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, tak v danom prípade nemožno uvažovať ani o porušení ich základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy.

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol aj túto časť sťažnosti sťažovateľov podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti sa už ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľov na ochranu ústavnosti nezaoberal.

K tomuto rozhodnutiu sa pripája odlišné stanovisko sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. januára 2018